

Posudek na diplomovou práci

Radky Lomičkové Vizitační protokoly cisterciáckých klášterů

ve 14. století. Ústav českých dějin FF UK v Praze, Praha 2006, 154 stran.

Radka Lomičková si v diplomové práci vytkla za cíl představit vizitační protokoly jako plnohodnotné prameny, na jejichž základě lze doplnit dosud získané poznatky o životě ve středověkém cisterciáckém klášteře. Diplomantka plným právem vyzdvihla jejich výpovědní hodnotu: *carta visitationis*, která byla na konci každé vizitace sepsána, zaznamenávala jak všechny nedostatky, jež vizitátor v klášteře našel, tak napomenutí a doporučení k nápravě. Vzhledem k tomu, že šlo o listiny vzniklé pro vnitřní potřebu řádu, smíme předpokládat, že odrážely skutečný stav v klášteře a každodenní problémy mnichů. R. Lomičková správně zdůraznila nezbytnost brát ohled na formulářové sbírky. V konkrétním případě českých a moravských cisterciáckých klášterů jde zvláště o osecký a částečně i wilheringský formulář. Uvědomila si rovněž důležitou skutečnost, že vizitace zaznamenávaly pouze vybočení z normálního požadovaného stavu a jejich cílem nebylo chválit.

Struktura diplomové práce plně odpovídá vytčeným cílům. Lze souhlasit i s tím, že autorka věnovala zaslouženou pozornost vizitaci jako jednomu z hlavních pilířů cisterciáckého řádu. Oddíl souhrnně pojednávající o generální kapitule, řádovém zákonodárství a vizitaci je tudíž vhodným odrazovým můstkem k dalším analýzám. Jádrem práce jsou ovšem české a částečně i rakouské vizitační protokoly cisterciáckých klášterů ze 14. století. Její tématické rozčlenění podle struktury wilheringské formulářové sbírky považuji za účelné. Dovolilo to totiž přiřadit k diplomové práci i ucelenější podkapitoly o četbě, kázni, jednotlivých prostorách kláštera nebo o péči o chudé.

Zařazení obecnější kapitoly o vizitacích (s. 21- 41) může být samozřejmě diskutní, osobně se však domnívám, že přispělo k ujasnění problematiky a vytvořilo vhodnou bázi pro konkrétnější teze a rozbor jednotlivých textů.

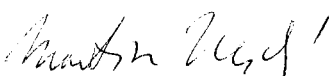
V diplomové práci Radky Lomičkové se v mnoha ohledech velice pozitivně odrazil studijní pobyt v Řezně, který diplomantce umožnil prohloubit úvahy o vztahu cisterciáků k chudým a komparaci situace v českých a rakouských klášterech.

Jak vyplývá ze závěrečné *reflexe*, pojala Radka Lomičková vizitace jako pilíř cisterciáckého řádu, jako nástroj kontroly i jako místo sváru mezi normativním systémem a mnišským všedním dnem. Mezi pozoruhodné závěry práce náleží i zjištění, že nejčastějším prohřeškem, procházejícím napříč takřka všemi vizitacemi, bylo nedodržování *silencia* – ať už formou lidského hovoru nebo nadměrného užívání znakové řeči, jež měla sloužit jen k nutnému hovoru,

ne k soukromé komunikaci. V této souvislosti se nabízí otázka, kterou by diplomantka mohla zodpovědět během diskuse při obhajobě. Do jaké míry konkretizují dochované středověké prameny pro cisterciácké prostředí obsah onoho „tajemství řádu“, které nesmělo být vyzrazeno?

Závěrem posudku: V diplomové práci se od začátku až do konce odráží hluboký zájem Radky Lomičkové o zvolené téma. Diplomantka prokázala vynikající znalost pramenů a literatury a především schopnost tvůrčí a samostatné práce s nimi. Drobné překlepy a nedostatky při korektuře (např. v poznámkovém aparátu na s. 9, v textu na s. 91) nemění naprosto nic na její přínosnosti. Práce Radky Lomičkové nejen plně splňuje veškeré nároky kladené na úspěšnou diplomovou práci, v mnohých ohledech je též daleko převyšují. Rád ji proto doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 22. 5. 2006

PhDr. Martin Nejedlý, Dr.